

Jura
Notat
Dato: den 13. april 2021

Notat – Endelige høringsvar for Danmarks 6. rapport om Århuskonventionen

Formålet med en høring er at give offentligheden mulighed for at bidrage med input til, hvilke af de emner, der skal behandles i implementeringsrapporten, som i særlig grad ønskes behandlet.

Vi modtog 21 høringsvar i forbindelse med den endelige høring fra høringsparterne: Fiskeristyrelsen, Indenrigs- og Boligministeriet, Erhvervsministeriet, Nævnenes Hus, Klima- Energi- og Forsyningsministeriet, Energistyrelsen, Social- og Ældreministeriet, Kystdirektoratet, Ankestyrelsen, Institut for Menneskerettigheder, Miljøpunkt Nørrebro, Justitsministeriet, Lysholt Faber, Fødevarestyrelsen, Foreningen Nej til Motorvej på Røsnæs, Borgerbevægelsen.dk, Hjørring Kommune, Naturstyrelsen, Børne- og Undervisningsministeriet, Danmarks Naturfredningsforening og Transportministeriet.

De modtagne høringsvar er refereret nedenfor. De modtagne mails for hvert høringsvar er tillige uploadet på høringsportalen.

Fiskeristyrelsen

Fiskeristyrelsen har ikke nogen bemærkninger til vedhæftede andet end, at der i den engelske version på s. 44 står "Gene Technology", hvor der nok burde stå "Green Technology".

Indenrigs- og Boligministeriet

Indenrigs- og Boligministeriet har fremsendt rettelser i rapporten med trackchanges (se dokument i vedlagte mail).

Erhvervsministeriet

Erhvervsministeriet har fremsendt rettelser i rapporten med trackchanges (se dokument i vedlagte mail).

Nævnenes Hus

Erhvervsministeriet har i forbindelse med præhøringen gennemgået rapporten, hvor vi kom med en række forslag til mindre ændringer, bl.a. om korrekt henvisning til hjemmesider og tilføjelser af henvisninger til lov om Planklagenævnet m.v. Erhvervsministeriet kan dog konstatere, at ændringerne ikke er medtaget i rapporten i den endelige høring. Der er foretaget rettelser på side 9, 12, 13, 24, 116-119, 125, 126, 139, 140 og 142.

Se rapporten bemærkninger vedhæftet i dette svar.

Klima- Energi og Forsyningsministeriet

Til den danske version af rapporten:

Til side 27:

Nuværende tekst i rapporten:

”... bekendtgørelse nr. 224 af 8. marts 2019 om affald, bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012 om affald, bekendtgørelse nr. 1742 af 13. december 2018 1306 af 17. december 2012 om Affaldsdatasystemet og bekendtgørelse nr. 1798 af 27. december 2018 om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed...”

De nævnte bekendtgørelser er historisk. De gældende bekendtgørelser er:

”... bekendtgørelse nr. 2159 af 9. december 2020 om affald, bekendtgørelse nr. 1987 af 28. november 2020 om Affaldsdatasystemet, bekendtgørelse om nr. 2097 af den 14. december 2020 om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v. og bekendtgørelse nr. 2098 af 14. december 2020 om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed...”

Til side 34:

Nuværende tekst i rapporten:

Det fremgår af affaldsbekendtgørelsens § 19, stk. 4, at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kommunens vedtagne affaldsregulativer ved indrapportering til den nationale regulativdatabase, som er tilgængelig på www.nsta.ens.dk

Teksten foreslås ændret til:

Det fremgår af § 3, stk. 4, i bekendtgørelse om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v., at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kommunens vedtagne affaldsregulativer ved indrapportering til den nationale regulativdatabase, som er tilgængelig på <https://nstar.ens.dk>

Begrundelsen er:

Hjemlen til at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kommunens vedtagne affaldsregulativer ved indrapportering til den nationale database er flyttet til § 3, stk. 4, i bekendtgørelse af affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v., bekendtgørelse nr. 2097 af den 14. december 2020 (affaldsaktørbekendtgørelsen).

Til side 40:

Nuværende tekst i rapporten:

Kontinentalsokkeloven: Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 november 2005 om kontinentalsoklen

Korrekt navn er:

Kontinentalsokkeloven: Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoret

Nuværende tekst i rapporten:

Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af el-transmissionsnet m.v. nr. 652 af 18 maj 2020.

Den nævnte bekendtgørelse er historisk. Den gældende bekendtgørelse er:

Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af el-transmissionsnettet m.v. nr. 2245 af 29. december 2020.

Desuden skal følgende bekendtgørelser tilføjes:

Bekendtgørelse om nr. 2097 af den 14. december 2020 om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v.

Bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2021 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet.

Til side 41:

Nuværende tekst i oversigten over lovgivning:

Bekendtgørelse nr. 434 af 02. maj 2017 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

Gældende bekendtgørelse med korrekt navn:

Bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore (offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen), jf. BEK nr. 434 af 2. maj 2017.

Til side 58:

Nuværende tekst i rapporten:

Lovbekendtgørelse nr. 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen, som ændret ved § 2 i lov nr. 1542 af 19. december 2017.

Det er en forkert henvisning til lovbekendtgørelsen. Den korrekte henvisning er:

Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoriet.

Til side 66:

På side 66 er der en tom overskrift vedr. elproduktionsanlæg på havet.

Det foreslås, at indsætte følgende under overskriften:

Lov om fremme af vedvarende energi, jf. lovbekendtgørelse nr. 125 af 7. februar 2020.

§ 27. Med henblik på at undgå skade på udpegede internationale naturbeskyttelsesområders integritet skal anlægsprojekter efter § 25, der i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer kan påvirke sådanne områder væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne.

Stk. 2. Tilladelse til de projekter, der er nævnt i stk. 1, kan kun gives efter høring af berørte parter, og såfremt

1) sådanne projekter ikke skader et internationalt naturbeskyttelsesområdes integritet eller

2) væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art, gør det bydende nødvendigt at gennemføre projektet, fordi der ikke findes nogen alternativ løsning, jf. dog stk. 4.

Stk. 3. Når tilladelse meddeles efter stk. 2, nr. 2, træffer klima-, energi- og forsyningsministeren passende kompensationsforanstaltninger til afbødning af de negative virkninger for lokaliteten. Udgifter til sådanne foranstaltninger dækkes af projektansøgeren. Klima-, energi- og forsyningsministeren indberetter til Europa-Kommissionen, hvilke kompensationsforanstaltninger der træffes.

Stk. 4. Såfremt der er tale om et internationalt naturbeskyttelsesområde med en prioriteret naturtype eller en prioriteret art, kan der kun gives tilladelse efter § 25 til projekter omfattet af stk. 2, nr. 2, såfremt 1) dette er nødvendigt af hensyn til menneskers sundhed, den offentlige sikkerhed eller opnåelse af væsentlige gavnlige virkninger på miljøet eller

2) andre væsentlige samfundsinteresser gør gennemførelsen bydende nødvendig.

Stk. 5. Tilladelse efter stk. 4, nr. 2, kan først ske efter indhentet udtalelse fra Europa-Kommissionen.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte nærmere regler for vurderingen af projekter efter stk. 1 og efter § 22 b i lov om elforsyning og kan i tilladelser efter denne bestemmelse og efter § 22 b i lov om elforsyning opstille vilkår, herunder om kompenserende foranstaltninger til beskyttelse af naturbeskyttelsesområderne.

§ 28. Klima-, energi- og forsyningsministeren træffer passende foranstaltninger, herunder ved fastsættelse af vilkår eller meddelelse af påbud eller forbud, for at undgå forringelse af naturtyperne og levestederne for arterne i internationale naturbeskyttelsesområder samt forstyrrelser af de arter, som områderne er udpeget for, hvis disse forstyrrelser har betydelige konsekvenser for målsætningerne i Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).

§ 29. Anlæg omfattet af § 25, stk. 1, må først tages i drift med henblik på udnyttelse af energi, når tilladelse hertil er givet af klima-, energi- og forsyningsministeren, jf. dog stk. 4. Tilladelsen gives for 25 år og kan efter ansøgning forlænges. Tilladelsen kan i særlige tilfælde gives for et kortere tidsrum.

Stk. 2. Tilladelse kan gives, når ansøgeren dokumenterer, at vilkår stillet efter §§ 22-25, 27 og 28 og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) og i en eventuel udbuds-kontrakt er opfyldt.

Stk. 3. Der kan i tilladelsen stilles vilkår, herunder om tekniske og økonomiske forhold vedrørende drift af anlægget, om pligt til at sikre fremtidig overholdelse af vilkår stillet i tilladelser efter §§ 22-25, 27 og 28 og lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), om tilsynsforpligtelse i forhold til det samlede anlæg og stillede vilkår og om pligt til indrapportering vedrørende de nævnte forhold.

Stk. 4. Klima-, energi- og forsyningsministeren kan i særlige tilfælde give dispensation til, at et anlæg omfattet af § 25, stk. 1, midlertidigt drives uden den tilladelse, der kræves efter stk. 1.

Stk. 5. Tilladelser givet efter bestemmelserne i §§ 22-25 og 29 kan med klima-, energi- og forsyningsministerens tilladelse overdrages til andre.

Bestemmelserne suppleres af bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2021 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet.

Til side 68:

Nuværende tekst i rapporten:

Lovbekendtgørelse nr. 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen, som ændret ved § 2 i lov nr. 1542 af 19. december 2017

Korrekt navn:

Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoriet

Nuværende tekst i rapporten:

Bekendtgørelse nr. 434 af 2. maj 2017 om VVM, konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

Gældende bekendtgørelse med korrekt navn:

Bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore (offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen), jf. BEK nr. 434 af 2. maj 2017.

Til side 89:

Nuværende tekst i rapporten:

Kontinentalsokkeloven: Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen

Korrekt navn (underoverskriften):

Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoriet

Nuværende tekst i oversigten over lovgivning:

Bekendtgørelse nr. 434 af 02/05/2017 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

Gældende bekendtgørelse med korrekt navn:

Bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore (offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen), jf. BEK nr. 434 af 2. maj 2017.

Nuværende tekst i rapporten:

Bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2012 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet.

Henvisningen bør udgå, da bekendtgørelsen er historisk og ophævet, jf. bekendtgørelse (ophævende bekendtgørelse):

Bekendtgørelse nr. 446 af 9. maj 2017 om ophævelse af bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet.

Til side 127:

Nuværende tekst i rapporten:

Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 om kontinentalsoklen

Korrekt navn:

Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoriet

Til side 138:

Nuværende tekst i rapporten:

Kontinentalsokkeloven: Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 om kontinentalsoklen.

Korrekt navn:

Kontinentalsokkeloven: Lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 af lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoret.

Til filen: Lovgivning i rapport om Århuskonventionen:

Nuværende tekst i oversigten over lovgivning:

Bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse af indsamlingsvirksomhed, jf. BEK nr. 1789 af 27. december 2018

Gældende bekendtgørelse:

Bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed, jf. BEK nr. 2098 af 14. december 2020.

Nuværende tekst i oversigten over lovgivning:

Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af el-transmissionsnettet mv. (systemansvarsbekendtgørelsen), jf. BEK nr. 652 af 18. maj 2020

Gældende bekendtgørelse:

Bekendtgørelse om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af el-transmissionsnettet m.v., jf. BEK nr. 2245 af 29. december 2020.

Nuværende tekst i oversigten over lovgivning:

Bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore (offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen), jf. BEK nr. 434 af 2. maj 2017

Gældende bekendtgørelse med korrekt navn:

Bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore (offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen), jf. BEK nr. 434 af 2. maj 2017.

Nuværende tekst i oversigten over lovgivning:

Bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet, jf. BEK nr. 68 af 26. januar 2012

Bekendtgørelsen er ophævet og bør udgå, jf. følgende bekendtgørelse: Bekendtgørelse om ophævelse af bekendtgørelse om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet, jf. BEK nr. 446 af 9. maj 2017.

Energistyrelsen

Energistyrelsen har indarbejdet enkelte ændringer med trackchanges (se dokument i vedlagte mail)

Der er tale om ændringer ift. opdatering af henvisninger til love og bekendtgørelser, herunder henvisninger til affaldsregisterbekendtgørelsen i begge dokumenter (s. 27 i rapporten), ministeriets navn på s. 35

i rapporten, henvisning til affaldsaktørbekendtgørelsen samt NSTAR på s. 35 i rapporten, henvisning til lov om Energinet og henvisning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Social- og Ældreministeriet

Social- og Ældreministeriet har bemærket, at det to steder i den danske udgave af rapporten i forbindelse med Ankestyrelsen tilsynsvirk-somhed anføres, at styrelsen hører under Social – og Indenrigsmini-steriet. Dette bør ændres efter ressortomlægningen, således at der i stedet står Social- og Ældreministeriet.

Social- og Ældreministeriet har herudover ikke bemærkninger.

Kystdirektoratet

Kystdirektoratet har fremsendt rettelselser i rapporten med trackchan-ges (se dokument i vedlagte mail).

Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har følgende få bemærkninger til udkastet til den ende-lige rapport:

- På s. 92 i andet afsnit uden rettelsesmarkeringer (og s. 117 i andet afsnit med rettelsesmarkeringer) er teksten – i forhold til det foreløbige udkast - rettet til ”tilsyn med kommuner og regioner”, ligesom der er tilføjet en uddybende tekst om tilsy-nets kompetence. Men ordene ”og de myndigheder” skal fjer-nes.
- Vi foreslår, at det overvejes også at henvise til Ankestyrelsens database med tilsynsudtalelser i forbindelse med artikel 4, som direkte omhandler lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Institut for Menneskerettigheder

Instituttet har ingen konkrete bemærkninger til rapporten, men vil gerne benytte lejligheden til at anbefale, at Danmark går i dialog med Naalackersuisut om, hvorvidt forbeholdet til konventionen for så vidt angår dens gyldighed i Grønland, bør ophæves, så konventionen fin-der anvendelse for Grønland.

Miljøpunkt Nørrebro

Miljøpunkt Nørrebro ønsker at gøre opmærksom på sammenhænge mellem Lokal Agenda 21 og Århus-konventionen, som begge omhand-ler borgernes effektive deltagelse i bl.a. miljøspørgsmål. Det bør fremgå i redegørelsen, at der i Planloven Kapitel 6a er krav om at kommuner og regioner skal udføre lokalt miljøarbejde (jf. Agenda 21- charteret) og udarbejde en strategi herfor.

Man kan overveje at tilføje, at der på tværs af Danmark er et Agenda 21-netværk, som gør et stort arbejde med at engagere og inddrage be-folkningen i vigtige beslutninger om fx miljø og dermed også sikrer en de-facto implementering af Århus-konventionen. Vi ser positivt på bestemmelserne i Planloven Kapitel 6a og desuden Københavns kom-munes implementering af loven.

Ud fra vores vurdering er det dog mere tvivlsomt, om alle kommuner og regioner lever lige godt op til loven på området.

Justitsministeriet

Justitsministeriet bemærker, at Justitsministeriets bemærkninger fra sidste runde i forbindelse med præhøringen er medtaget dog med en enkelt undtagelse. Justitsministeriet gjorde den gang opmærksom på, at det kunne overvejes om man eventuelt skulle finde nyere praksis fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet på side 13. Der står ikke noget faktisk forkert i det pågældende afsnit, men det er i hvert fald en overvejelse.

Derudover har Justitsministeriet ingen bemærkninger.

Lysholt Faber

Beskrivelsen af retsstillingen i forslag til Miljø- og Fødevarerministeriets 6. rapport om implementering af Århus Konventionen er al for overfladisk til, at der er reel mulighed for at bedømme den danske implementering. Umiddelbart virker det som om Miljø- og Fødevarerministeriet ikke har analyseret hvordan reglerne virker i praksis.

Hermed skal jeg som aktør på borgernes side i forbindelse med en kommunalplan eller en lokalplanproces derfor benytte den udsendte høring til at oplyse Miljø- og Fødevarerministeriet om nogle problematikker i planprocessen - set i lyset af Aarhus Konventionens artikel 9. Det er min vurdering, at borgernes retsstilling er utilfredsstillende i de planprocesser, der gennemføres ved ændring eller vedtagelse af planer. De retssikkerhedsgarantier, der er etableret efter lovændringen 1. februar 2017 med de nye klagenævn, Planklagenævnet og Miljø- og Fødevarerklagenævnet, er utilstrækkelige, ikke effektive og urimeligt dyre.

Den nuværende retsstilling for borgerne i planprocessen opfylder med andre ord ikke betingelserne i Aarhuskonventionens § 9, stk. 4, om "tilstrækkelige og effektive retsmidler til rådighed, inklusive foreløbige retsmidler, hvor dette findes passende rimelige og retfærdige, betimelige og ikke uoverkommeligt dyre" retsmidler.

I det følgende redegøres for nogle af de problematikker i den nuværende retsstilling, der bør håndteres ved lovændringer, hvis Danmarks procedurer skal anses for et efterleve Aarhus Konventionens krav om tilstrækkelige og effektive retsmidler på dette område. Side 2 af 7

Planprocessen og dens klageadgange

Når kommunerne påbegynder en proces, der skal lede frem til vedtagelse af en ny lokalplan, der samtidig nødvendiggør vedtagelse af en kommuneplantillæg, gennemfører kommunen reelt én planproces. For kommunen er det med andre ord en sammenhængende proces. Forslagene sam- behandles i den politiske proces, vedtages på et og samme byrådsmøde, og offentliggøres til høring på et og samme oplag, vedtages sker på et og samme byrådsmøde, og den endelige vedtagelse af begge planer offentliggøres samtidig.

Den borger, der finder, at der er en retlig mangel, der knytter sig til beslutningsprocessen, og vil klage over de vedtagne planer, skal efter klagenævnenes praksis indgive to klager:

En klage over vedtagelsen af lokalplanen og en klage over vedtagelsen af kommunalplantillægget. Borgeren skal således betale TO klagegebyrer, for at få prøvet spørgsmålet om én retlig mangel i beslutningsprocessen. Gebyrerne er på 900 kr. for en borger og 1.800 kr. for en grundejerforening/anden forening, men altså det dobbelte, når ved en sambehandlet planproces.

Lovgivningen bør sikre, at Kommunens planproces, hvor flere planer sambehandles og offentliggøres samtidig, skal kunne påklages af Borgeren ved én klage og udløse ét klagegebyr..

Dertil kommer at de færreste borgere opdager, at det er to sideløbende planprocesser, der skal påklages særskilt. Typisk indgives der for kun en klage, der fokuserer på vedtagelsesprocessens retlige mangler vedr. lokalplanen. Det er nemlig lokalplanen borgeren kan relatere til. Ikke kommunalplantillægget. Resultatet bliver da, at borgeren ikke opnår en prøvelse af den samme retlige mangel, selvom denne også knytter sig kommunalplantillægget.

Lovgivningen bør sikre, at borgerens klager om retlige mangler, hvor flere planer sambehandles og offentliggøres samtidig, automatisk omfatter begge planforslag, hvis begge er behæftet med samme retlige mangel

Lad os sige den mulige retlige mangel handler om planens forenelighed med nogle servitutter, inhabilitet eller lignende. Klagefristen herfor er typisk 8 uger. Den retlige mangel skal borgerne så indgive to klager for, og betale to gebyrer (i alt nu 1.800 kr./3.600.)

Ofte kan der i høringsfasen være indkommet en lang række af hørings svar. Kommunalbestyrelsen kan have ændret en del i planerne. I så fald kan der være indtrådt så væsentlige ændringer, at borgeren mener, de ændrede planer burde have medført en fornyet miljøvurdering. Dette er en anden mulig retlig mangel, der kan knytte sig til planprocessen, end den allerede nævnte. Klagenævnenes har i den henseende udviklet en praksis, hvor kommunalbestyrelsens offentliggørelse af den vedtagne plan udgør en "indirekte" beslutning, om ikke at gennemføre en fornyet miljøvurdering. Klagefristen for den indirekte beslutning, der ikke er offentliggjort noget sted, som borgeren selv skal "regne ud", er 4 uger. Der skal altså handles ret hurtigt på den indirekte ikke offentliggjorte beslutning, og indgives en klage herover, og for den sambehandlede proces, altså to klager. Udgiften hertil udgør således yderligere 1.800,00 kr./3.600,00 kr. Side 3 af 7

Opdager borgeren to retlige mangler kan borgeren således risikere at betale nu i alt 3.600,00 kr./7.200 kr.

Lovgivningen bør sikre, at borgerens klager om flere retlige mangler vedr. samme plan, ikke udløser flere sideløbende klagefrister eller flere klagegebyrer.

Forinden planens vedtagelse, har der tillige været en høringsfase. Den høringsfase indledes med en offentliggørelse af de to planforslag. Typisk offentliggøres også kommunens beslutning om, planernes miljøvurdering. Fristen for hørings svar er 8 uger. Fristen for at påklage beslutningen om, at planerne ikke skulle miljøvurderes, eller indholdet af den miljøvurdering, der er udarbejdet, er 4 uger. Manglende miljøvurdering eller væsentlige fejl heri udgør en retlig mangel, der kan indebære at planen, der er sendt i høring, tilsidesættes som ugyldig.

Den 4-ugers frist er således den vigtigste frist. Høringsfristen er blot en politisk frist, hvor borgerne kan ytre sig politisk, men hvor kommunalbestyrelsen kan besluttet hvad som helst.

Når kommunerne offentliggør deres planforslag, er det meget svært for borgeren at forstå sondringen mellem disse to frister. Den vigtige klagefrist på 4 uger er ofte nævnt en passant, eller slet ikke nævnt. Borgerne ser ofte kun den 8 ugers frist for at indbringe høringssvar, og overser derfor den vigtigste frist på 4 uger. I Høringssvar forsøger borgerne at påvirke kommunalbestyrelsens beslutning navnlig ved at kritisere beslutningen om, at der ikke at foretage en miljøvurdering eller at miljøvurderingen indeholder fejl og mangler. Efter udløb af den politiske høringsfase på 8 uger, kan kommunalbestyrelsen være fuldstændig ligeglade med den kritik, da den skulle være fremsat indenfor 4 uger. Borgernes høringssvar ignoreres derfor. Det er ikke rimeligt at forvente, at borgerne skal kunne sondre mellem betydningen af flere sideløbende frister. Lovgivningen bør sikre, at Kommunens offentliggørelse af en plan ikke udløser flere sideløbende frister. De borgere, der dog forstår de forskellige fristers betydning, skal nu indgive en klage over miljøvurderingen/beslutningen om ikke at foretage en miljøvurdering inden 4 uger. Miljøvurderingen omfatter både forslaget til tillæg til kommunalplan og lokalplanen. Igen skal er således indgives to klager, og betales to klagegebyrer. De samme borgere, kan så i øvrigt senere opleve, en proces svarende til den allerede beskrevne, når planerne vedtages. Dvs. vi kan altså nu regne med at klagebehandlingen kommer til at omfatte i alt 6 klager og 6 klagegebyrer. Lovgivningen bør sikre, at borgerens klager om flere retlige mangler vedr. samme plan, ikke udløser flere klagegebyrer, end et. Hertil kommer, at en klage over en miljøvurdering indbefatter at borgeren ofte læser rapporter af teknisk tilsnit på omkring 1000 sider. Det er virkelig store rapporter. Der er i disse rapporter ingen sondringen mellem den almindelige miljøvurdering og de retlige vurderinger

Side 4 af 7

(væsentlighedsvurdering og habitatkonsekvensvurdering) der knytter sig til den EU-retlige artsbeskyttelse (Bilag IV-arter, fuglebeskyttelse og Natura-2000 områder).

På 4 uger forventes det således at borgerne formår at læse og forstå et omfattende materiale, og udsondre det væsentlige til brug for en klage. Det forventes, at de kan gennemskue processen og forstår forskellen i de juridiske vurderinger, der knytter sig til den almindelige miljøvurdering og habitatvurderingerne. De skal således kende – uden vejledning herom i materialet – forskel på hvilke dele af rapporten, der er alm. miljøvurdering, hvor der skal være ”væsentlige fejl” før en tilsidesættelse kan opnås, og habitatvurderingerne hvor vurderingerne skal iagttage forsigtighedsprincippet og være med ”forskningsmæssig vished.” Altså sondringer kommunalbestyrelsen selv sjældent forstår.

Det er i overensstemmelse med EU-retten at udarbejde en samvurdering (både miljøvurdering og habitatvurdering), men det bør ikke være tilladt at præsentere borgeren for så omfattende et materiale hvor de væsentligste vurderinger skjules i mængden af uvæsentligt, og så i øvrigt samtidigt forvente at der kan indgives klager herover indenfor en 4 ugers frist.

Lovgivningen bør sikre, at vurderinger, der knytter sig til habitatbeskyttelsen, fremgår af særskilte dokumenter, med en tilhørende redegørelse for den retlige status af vurderingerne.

Lad os nu sige, at borgerne indgiver klagen over den manglende miljøvurdering/fejlagtige miljøvurdering indenfor de 4 uger. De samme borgere forventes nu indenfor de næste 4 uger, at udarbejde et høringssvar. Det er ganske urimelige forventninger at have til borgerne. Den praksis kommunerne anvender med samtidig høring af miljøvurdering med klagefrist og planforslag med alm. hørings bør ændres, således at høringen opdeles i to adskilte processer.

Lovgivningen bør sikre, at miljøvurderinger skal sendes i høringen med en klagefrist på ikke under 8 uger og klagefristen skal være udløbet, inden planforslaget kan sendes i høring

Desværre er der flere problemer. Vi er ikke ved vejs ende endnu. Det forholder sig nemlig også sådan, at borgerne forventes at være endog meget aktive i kommunalbestyrelsens arbejde. De forventes at opdage, hvornår kommunalbestyrelsen udarbejder den screening, som ligger til grund for beslutningen om en plan skal miljøvurderes eller ej. Kommer kommunalbestyrelsen – eller et udvalg herunder frem til – at planen ikke skal miljøvurderes udøser det i sig selv klagefristen. Borgeren skal således klage over beslutningen om, at planen ikke miljøvurderes, 4 uger efter den er truffet. Dette er inden planforslagene overhovedet er sendt i høring. Det er bare et vilkårligt tidspunkt i kommunernes sagsbehandling.

Dog kan fristen udskydes, hvis borgeren ikke har kendskab hertil til det tidspunkt, borgeren får det. Problemet er at borgerne ofte på et og andet tidspunkt kommer i besiddelse af screeningen – uden at forstå dens retlige betydning – mister muligheden for at påklage, at planerne burde have været miljøvurderet, hvis fristen springer.

Lovgivningen bør sikre, at beslutninger i kommunernes beslutningsproces, der ikke offentliggøres med en klagefrist, heller ikke udløser en klagefrist.. Side 5 af 7

Få borgere finder dog ud af, at deres viden om en kommunal beslutning vedr. planforslag, indebærer udløsning af en klagefrist, og får faktisk indgivet en klage rettidigt. Den klage indeholder ofte kritik af beslutningen om ikke at gennemføre miljøvurdering af de konkrete planforslag, fordi de bør miljøvurderes. Der er stadig tale om en beslutning, der vedrører to planforslag, og derfor skal der indgives to klager, og betales to klagegebyrer. Vi taler altså stadig om de samme borgere som senere kommer til at indgive de klager, jeg allerede har redegjort for. Nu i alt 8 klager og 8 klagegebyrer. De samlede udgifter til klagegebyrer udgør derfor nu 5.400,00 kr./10.800,00 kr.

For borgerne opleves en klage over en screeningsbeslutning, om ikke at miljøvurdere et planforslag, som en klage over at lokalplanforslagene ikke er blevet miljøvurderet. Borgerne indgiver derfor ikke på ny en klage, når planforslagene offentliggøres, inden for den her fastsatte 4 ugers frist.

Sådan opfatter klagenævnene det imidlertid ikke. De opfatter klagen over screeningen, som en særskilt klage over screeningen. Vil borgerne også klage over at planforslagene ikke er blevet miljøvurderet, skal de OGSÅ indgive en klage over det.

Har borgerne ikke indgivet begge de klager, er scenariet ofte, at klagen over screeningen bliver afvist, eksempelvis fordi borgerne ikke indgav den rettidigt inden 4 uger efter det tidspunkt ”det blev besluttet.”. Den afgørelse vil med en sagsbehandlingstid i nævnene på nu henved 1 1/2- år, først komme lang tid efter hele planprocessen er afsluttet. På det tidspunkt er borgernes mulighed for at klage over, den

manglende miljøvurdering af lokalplanen således helt og aldeles forpasset.

Lovgivningen bør sikre, at borgernes klager i en planproces omfatter hele processen fra det tidspunkt, klagen indgives og frem til planernes vedtagelse.

Ovenstående indeholder desværre kun en beskrivelse af nogle af udfordringerne på dette retsområde. Der er mange flere.

Hertil kommer eksempelvis også omkostningerne til advokatbistand til processen. Borgerne kender ikke beslutningsprocessen godt nok eller de regler kommunerne skal overholde. Dertil er klageprocessen så vanskelig, at den i sig selv kræver juridisk hjælp. Den proces, der er beskrevet ovenfor, som vil knytte sig til en typisk planproces i et område, med rekreative interesse, vil kræve advokat hjælp af et betydeligt omfang. Processen koster nemt 50.000 kr.

Der er virkelig behov for en gennemtænkning af den retlige konstruktion og nævnenes arbejde – og ressourcer. Sagsbehandlingstiden på henvend 1 1/2 år udgør i sig selv et problem. Det er oplagt.

Det bør derfor overvejes at løse udfordringerne med en processuel regulering af nævnenes virke, hvor der blandt andet tages højde for nogle af de problematikker, der er nævnt her.

Men der mangler eksempelvis også regler om litispændens og regler om nova.

I forhold til Nova har jeg eksempelvis konstateret, at nævnene kun realitetsbehandler klageskriftet og ikke anbringender eller beviser der fremkommer i klagers efterfølgende processkrifter. Side 6 af 7

Anbringender afvises eksempelvis med begrundelsen, at de er for sent indgivet, hvis det efterfølgende processkrift er indgivet efter udløbet af klagefristen. Herved har klagenævnene indført en praksis om at statuere Nova inden sagens forberedelse er afsluttet. Det er en endog strengere retsstilling, end den der gælder ved domstolene. I lyset af at nævnene er omfattet af officialprincippet forekommer den praksis helt utilstedelig.

Lovgivningen bør indeholde regler, der fastsætter en gennemskuelig sagsbehandlingsproces, der sikres afsluttet indenfor rimelig tid. Afslutningsvist vil jeg gøre opmærksom på, at hver af de ovenstående 8 klager, der kan være nået frem til nævnene, efter afgørelsen, skal indbringes for domstolene indenfor 6 måneder. Alt afhængig af indenfor hvilken tidshorisont, klagerne afgørelse, kan der således også blive nødvendigt med flere sideløbende sagsanlæg. I værste fald altså 8 x retsafgifter af 2.000 kr., altså i alt yderligere 10.000,00 kr. oveni de samlede udgifter til klagegebyrer.

Hertil kommer sagsomkostningerne.

I henhold til de gældende regler er det op til domstolene at sikre sig, at processen ikke bliver uoverkommelig dyr. Den afgørelse træffes først ved domsafsigelse, og afhænger af sagens udfald. Borgerne er således henvist til at anlægge sag, men uden at kende den økonomiske risiko herved. Dette afholder langt de fleste fra at anlægge retssag. Det er ganske enkelt ikke betryggende nok at håbe på, at en dommer vurderer, at sagsomkostningerne ikke er uoverkommelige.

Lovgivningen bør indeholde et løft for de maksimale sagsomkostninger den kan pålægges en borger som den tabende part.

Hertil kommer så omkostningerne til advokatbistand- en alm. sag mod en kommune om tilsidesættelse af en lokalplan eller kommunalplantillæg kan snildt beløbe sig til 250.000 kr. i 1. instans.

De gældende regler om sagsomkostninger udgør med andre ord ikke en tilstrækkelig retsstilling i lyset af Aarhuskonventionens § 9, stk. 4. Reglerne om fri proces, afhjælper på ingen måde dette problem. Ved fri proces dækkes såvel retsafgifter som sagsomkostninger og advokatsalærer af staten, hvis borgeren opnår fri proces. For at opnå fri proces skal der ansøges herom. Sagsbehandlingstiden ved en ansøgning om fri proces er mere end 6 måneder. Borgerne skal således anlægge sagen inden borgeren ved om, der opnås fri proces hertil. Lovgivningen bør indeholde regler, der sikre borgeren svar på en ansøgning om fri proces inden fristen for sagsanlæg udløber. Side 7 af 7

Afsluttende kommentarer

Jeg håber, jeg med min redegørelse på en forståelig måde, har vist de ret problematiske forhold, der faktisk er forbundet med den nugældende regulering af kommunernes planproces.

Processen overholder ganske enkelt – efter min vurdering – ikke betingelserne i Aarhuskonventionens § 9, stk. 4, om ”tilstrækkelige og effektive retsmidler til rådighed, inklusive foreløbige retsmidler, hvor dette findes passende rimelige og retfærdige, betimelige og ikke uoverkommeligt dyre” retsmidler.

Retsmidlerne er utilstrækkelige. De er helt ekstremt komplicerede.

Borgerne formår ikke at følge regler og mister dermed sine adgange til en retslig prøvelse. Klagefristerne er for mange og for korte. Håndhævelsen af de regler, hvortil der knyttes klageadgange, er dermed ikke effektiv. Der er således stor risiko for materielt set forkerte afgørelser. Klagerne, der dog når frem til klagenævnene, afgøres ikke betimeligt. Tilsvarende gælder de andre retsskridt, som ansøgninger om fri proces, der heller ikke afklares betimeligt. Dertil er processens økonomiske konsekvenser ugenomsigtige, hvilket er ekstra kritisabelt, når processen samtidig de facto er urimelig dyr for borgerne.

Der er al mulig grund til at gøre noget for at forbedre retssikkerheden på dette område.

Fødevarestyrelsen

Følgende fremgår af rapporten:

”Endvidere giver Fødevarestyrelsen efter anmodning adgang til miljøoplysninger i databasen ”Vetstat” vedrørende udskrivning og udlevering af medicin til husdyrbrug”.

Fødevarestyrelsen skal hertil bemærke, at Vetstat er under opdatering, og at der i juni 2021 forventes at tages et nyt VetStat i brug. Med dette er der direkte adgang til visse oplysninger via Nem Login. Det drejer sig om oplysninger om aktivt stof, dyreart, aldersgruppe, ordinationsgruppe og placering af medicinforbruget. Oplysningerne vil kunne tilgås via www.vetstat.fvst.dk ved anvendelse af Nem Login eller eID (europæisk Nem Login).

Foreningen Nej til Motorvej på Røsnæs

Vi vil gøre opmærksom på, at udefinerbare grupper (typisk kaldet ’komitéer’) som Kattegatkomitéen modtager store skattefinansierede offentlige tilskud fra kommuner og regioner. Pengene bruges bl.a. til lobbyvirksomhed og rådgivende ingeniørfirmaer, som skal forsøge at påvirke politikere og forundersøgelser af infrastrukturprojekter til at nå frem til de ønskede svar.

Til sammenligning er vores folkelige foreninger kraftigt begrænset i vores virke, grundet restriktioner på vores forsamlingsfrihed og nedlukning af samfundet på grund af Covid-19.

Denne situation er et klart eksempel på, at Danmark ikke reelt lever op til Aarhus-konventionen, idet man holder borgerne uden for viden og beslutninger, samtidig med at man giver store skattefinansierede tilskud til Kattégatkomitéen, som også deltager direkte i forundersøgelserne af projektet.

Ifølge Aarhus-konventionen er staten forpligtet til at sikre borgerne mulighed for ”effektiv deltagelse” i projekter med miljøkonsekvenser. Vi vil bede Regeringen og Folketinget om at bringe situationen i tråd med Aarhus-konventionens bestemmelser. Det betyder jf. ligebehandlingsprincippet, at miljøorganisationer og lokale foreninger skal lige-stilles med komitéerne både økonomisk og ift. deltagelse i forundersøgelser af de statslige infrastrukturprojekter.

Vi tilslutter os i øvrigt de vedhæftede bemærkninger fra Borgerbevægelsen.dk.

Borgerbevægelsen.dk

Beskrivelsen af retsstillingen i forslag til Miljø- og Fødevareministeriets 6. rapport om implementering af Århus Konventionen er al for overfladisk til, at der er reel mulighed for at bedømme den danske implementering på vejlovgivningens område, for så vidt angår den statslige beslutningsproces, der udmunder i en anlægslov.

Borgerbevægelsen.Dk vil derfor benytte anledningen til at henlede ministeriets opmærksomhed på, at Aarhus Konventionen ikke er implementeret når beslutningen træffes ved en anlægslov, da den lovgivning der gengives i rapporten stort set konsekvent undtager den proces fra lovenes anvendelsesområde. Det bør fremgå af rapporten.

Den nuværende retsstilling for borgerne i beslutningsprocessen, der udmunder i en anlægslov, bl.a. på vejlovens område, men også på en lang række af andre områder, indeholder ingen adgang for borgerne til påklage processen. Der er ingen retsmidler overhovedet, før anlægsloven er vedtaget – vel og mærke ved lov.

Processen opfylder med andre ord hverken betingelserne i Aarhuskonventionens artikel 6's krav om offentlig deltagelse eller artikel 9 om tilstrækkelige og effektive retsmidler.

I det følgende illustreres pointerne med beslutningsprocessen vedr. motorveje. Beskrivelsen vil være på overordnet niveau.

Beslutninger om, at udvide motorvejsnettet, foregår rent politisk. Typisk begynder den efter pres fra lokale politikere rundt omkring i landet, der ønsker sig en motorvej til løsning af en infrastruktur-udfordring. Presset øges med etablering af forskellige alliancer (eks Aalborg Alliancen), Komiteer (eks. Komiteen en 3. Limfjordsforbindelse.NU, Hærvejskomiteen, Kattégatkomiteen) m.v., bestående af politiske fraktioner og udvalgte repræsentanter fra erhvervslivet. Lobbyarbejdet finansieres generelt af kommunale- og regionale midler. Når det politiske pres er stort nok, og der er opstået en form for politisk flertal herfor i Folketinget, anmoder Vejdirektoratet om en bevilling til at igangsætte en forundersøgelse. 3

Pengene bevilliges på Finansloven.

Herefter igangsætte en forundersøgelse, der udvælges linjeføringer og der fravælges linjeføringer. Borgerne indgår ikke i den proces, og har ingen adgang til retsmidler.

Det politiske pres øges, og der indgås politiske forlig om, hvilke motorvejsstrækninger, der skal prioriteres, af forskellige politiske parter. Eksempelvis trafikaftale 2007, Trafikaftale 2009, Trafikforlig 2014, og Trafikforlig 2019. Borgerne har ingen adgang til retsmidler i forbindelse med politiske forlig, hvilket er i strid med Århuskonventionens artikel 9.

Beslutningen om placeringen af en linjeføring træffes reelt ved politiske forlig vedr. mange linjeføringer på engang. Forligene har ingen sammenhæng med en evt. forudgående VVM-proces for forskellige motorvejsstrækning, og tager ikke hensyn til den berørte offentlighed. Der er heller ikke en VVM-proces eller en vurdering af de kumulative virkninger af den samlede plan, som forliget udgør, hvor der indgår en lang række af strækninger med indbyrdes påvirkning. Borgerne har ingen adgang til retsmidler til at påtale dette. Det er efter gældende dansk ret ikke muligt at påklage politiske forlig til en uvildig instans. Det er ikke en afgørelse. Det er ikke en forvaltningsakt. Det er blot en hensigtserklæring.

Sideløbende kan der påbegyndes en "VVM-lignende proces."

Siden strukturreformen og amternes nedlæggelse, altså i de sidste 13 år, har der dog ikke været hjemmel til denne proces i vejloven. Først hvis den vejlov, der aktuelt er i høring, vedtages, kommer der en hjemmel herfor, for fremtidige projekter. I det følgende ses bort fra de, problematikker der knytter sig hertil. I stedet fokuseres på den VVM-proces der forventes indført ved det aktuelle vejlovsforslag. Det forudsættes her, at den helt færdige VVM skal sendes i høring. Borgerne inddrages i processen al for sent, i strid med Aarhus Konventionens artikel 6, stk. 4. 4

VVM'en indeholder typisk mere end 1000-siders vurderinger af virkningerne på miljøet. Den indeholder også habitatvurderinger vedr. bilag IV-arter og Natur 2000 områder. VVM-processens borgerhøring varer typisk kun 8 uger. Det er helt utilstrækkelig kort høringsfrist set i lyset af Aarhus Konventionens artikel 6, stk. 3.

Det skal tages i betragtning, at det er en meget voldsomproces for berørte borgere, der står til at miste ejendomme og rekreative arealer, eller som frygter at blive nabo til en voldsom støjforurening, partikel-forurening og udsat for andre trafikale belastninger. Høringsfristen er al for kort og materialet alt for omfattende.

Formålet med høringen er dertil al for uklart. Det er uklart, hvad der forventes af borgerne, i høringsfasen. Skal man finde fejl i VVM-rapporten? Skal man give sin holdning tilkendende som i en lokalplanproces? Hvad skal høringen egentlig bruges til? Der er jo allerede indgået et politisk forlig, om hvilken linjeføring der skal vælges, ofte allerede inden VVM'en sendes i høring.

Det er på alle måder uklart for borgerne, hvad de har af retsmidler, hvis de mener, der er fejl i VVM eller i habitatvurderingerne. Faktum er, at borgerne INGEN retsmidler har. Borgerne har INGEN adgang til at klage til en uvildig instans, der kan efterprøve Vejdirektoratets VVM eller Habitats vurderinger.

Der var en klageadgangen før kommunalreformen i 2007. Tidligere kunne borgerne klage over VVM'en og opnå en prøvelse ved et klagenævn af om, VVM'en overholdt gældende regler. Den klageadgang blev fjernet i 2007. Borgernes retsmidler, der dengang overholdt Aarhus Konventionens krav, udgik af lovgivningen.

Fraværet af retsmidler til prøvelse af Vejdirektoratets VVM-proces og habitatvurderinger m.v. muliggør, at borgernes høringssvarene ikke behandles seriøst. De kan reelt ignoreres, når kritikken ikke kan prøves af en uvildig instans. Og det bliver de desværre. Dette fremgår både af ”processen” og af indholdet i VVM-rapporterne, fremstillingen af borgermødet, gengivelsen af høringssvarene, og i Vejdirektoratets indstilling. Borgernes høringssvar tillægges ingen betydning i forhold til den endelige beslutning. Hvilket også er i strid med Aarhus Konventionens artikel 6, stk. 8. 5

Vejdirektoratet har dertil mulighed for at producere VVM-rapporter med det formål at fremhæve den på forhånd politisk udvalgte beslutning. VVM-rapporten anvendes derfor til at understøtte den i forvejen politisk valgte linjeføring i de indgåede forlig. Beregninger der udføres i forhold til samfundsmæssig forrentning opstilles med formler, der understøtter det ønskede resultat. Habitatbeskyttelsen varetages stedmoderligt, en bilag IV-art eller et udpeget Natura 2000 område, er således ingen hindring for placering af linjeføring. Det er blot et spørgsmål om at producere en tilstrækkelig argumentation om afværgeforanstaltninger. Når der ingen klageadgang, kan intet efterprøves, og alt er muligt. Det er også muligt at påvirke selv den mest pålidelige medarbejder i Vejdirektoratet, da netop den retssikkerhedsgaranti, som klageadgangen er for borgerne, også er den garanti, der sikrer at myndighedens ansatte opnår beskyttelse mod et politisk pres fra ledelse eller myndigheder. Der er ingen retsmidler. Der er ganske enkelt ingen retssikkerhed i den statslige planproces vedr. motorveje.

Første gang en borger opnå adgang til retsmidler, er EFTER anlægslovens vedtagelse. Her tildeles borgeren 6 måneders frist til sagsanlæg. Processen ovenfor strækker sig imidlertid over årtier. De fleste borgere, der ville kunne opfylde kravet om retlig interesse i et sagsanlæg, når anlægsloven først er vedtaget, er fuldstændig apatiske. De føler sig krænkede af myndighederne igennem en årtier lang proces uden adgang til retsmidler. De orker ikke mere.

Spørgsmålet er dertil, om det overhovedet er muligt at påtale Vejdirektoratets VVM, når først anlægsloven er vedtaget. Eller om de retssager, der kan anlægges, må begrænse sig til, ekspropriationserstatnings størrelse. Har den enkelte borger på linjeføringen retlig interesse heri?

Er der andre der er klageberettigede? Der er ikke klageadgang for lokale foreninger på vejlovgivningens område. Der er kun klageadgang for landsdækkende foreninger. Men hvilke landsdækkende foreninger vil have råd eller ressourcer til at føre disse retssager – mod Folketinget over en årtier lang anlægsproces? I al fald kan det konkluderes, at der ikke er ført nogen retssager overhovedet efter vedtagelse af en anlægslov om en motorvej efter kommunalreformen i Danmark. 6

Det skyldes at Borgerne reelt ingen retsmidler har.

Det er ikke demokratisk. Det er i strid med VVM-direktivet og det er strid med Aarhus-konventionen.

Med denne beskrivelse af beslutningsprocessen – set fra et borgerperspektiv – vil Borgerbevægelsen.DK gøre opmærksom på, at de nuværende regler IKKE efterlever Aarhus Konventionens krav om offentlig deltagelse eller om tilstrækkelige og effektive retsmidler, når beslutningen om et anlæg skal træffes ved lov.

Dette bør fremgå af Miljø- og Fødevareministeriets 6. rapport om implementering af Århus Konventionen.

Hjørring Kommune

Hjørring Kommune har som udgangspunkt ikke nogle bemærkninger til høringen, idet det er vores opfattelse at implementeringen af Århuskonventionen i Danmark medfører ikke åbenlyse ændringer i forhold til eksisterende regler og praksis, idet borgernes rettigheder i henhold til Århuskonventionen er de samme rettigheder som borgerne har i henhold til forvaltningsretten, samt miljøoplysningsloven. Et emne der bør tages op er dog, hvornår et dokument indeholder miljøoplysninger, på baggrund af de seneste afgørelser herom.

Naturstyrelsen

Naturstyrelsen har ikke så mange bemærkninger, da vi jo ikke er lovgivende myndighed på miljøområdet.

Men jeg kan supplerende oplyse, at vi offentliggør forvaltningsplaner, plejeplaner og naturprojekter på vores hjemmeside (ved ikke lige, hvor det skal indsættes i rapporten) ud over Udinaturen.dk, der allerede er medtaget i rapporten

Mht bekendtgørelse nr. 1779 af 16. december 2015 om offentlighedens inddragelse ved store naturforvaltningsprojekter som ændret ved bekendtgørelse nr. 1328 af 21. december 2011, så står der i dag "Naturstyrelsen" i § 5 i bekendtgørelsen og ikke "Skov- og Naturstyrelsen" som i rapportens tekst s. 106.

Børne- og Undervisningsministeriet

Børne- og Undervisningsministeriet har fremsendt rettelser til den engelske version af rapporten med trackchanges (se dokument i vedlagte mail).

Danmarks Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforening har vedlagt en pdf fil med bemærkninger til rapporten (se vedlagte mail=.

I det følgende gengives et uddrag fra bemærkningerne:

Generelle bemærkninger:

Det fremgår af høringsbrevet, at den 6. rapport skal baseres på den foregående 5. rapport og være en opdatering med ny information (bl.a. ændringer i regelgrundlaget siden sidste rapport og ny praksis om fortolkning af regelgrundlaget), med henblik på, at rapporten giver tilstrækkelig information om status for implementeringen af konventionen i Danmark.

Jf. vejledningen, som er vedlagt høringsmaterialet, er formålet med afrapporteringen at give en status for implementering af konventionen. Men for det første er beskrivelsen af retsstillingen i udkastet til rapporten så generel, at den ikke vil kunne danne grundlag for at bedømme implementeringen af konventionen i Danmark. For det andet redegøres der ikke udkastet for, hvorledes regler og regelændringer til implementeringen af konventionen virker i praksis og dermed i hvilken udstrækning konventionen efterleves.

De områder, som vi i denne sammenhæng særligt må pege på er:

- Anlægslove
- Klageadgang, klagegebyr og klageportal
- Sagsbehandlingstider

Anlægslove: Rapporten bør redegøre for klageadgang i forbindelse med anlægslove

Det bør fremgå af rapporten, at Århuskonventionen ikke er implementeret, når en beslutning træffes ved anlægslov. Eller alternativt bør der redegøres for, hvorledes konventionen efterleves i forbindelse med anlægslovgivningen og de tilhørende processer herfor.

Der henvises til konventionen artikel 6, der blandt andet fastlår forhold om offentlighedens inddragelse i beslutning om aktiviteter, der kan have en væsentlig virkning på miljøet. Og der henvises til konventionens artikel 9, der fastslår rettigheder vedr. klageadgang og domstolsprøvelse for adgang til miljøoplysninger fra offentlige myndigheder, jf. artikel 4.

Når et anlæg besluttet at skulle etableres på grundlag af en anlægslov, har borgere ingen adgang til at påklage processen, eller forhold under denne proces. I forbindelse med forberedelse af en anlægslov vil der typisk blive foretaget forundersøgelser bl.a. med henblik på til og fravalg af løsninger. Borgere har ingen adgang til at få sådanne forundersøgelser prøvet ved en uvildig instans.

Både før, under og efter sådanne undersøgelser kan der blive indgået politiske forlig forud for, at et forslag til en anlægslov fremlægges i Folketinget. Heller ikke i denne proces er der nogen adgang til at få beslutningerne prøvet ved en uvildig instans. Det betyder i praksis, at der kan besluttet anlæg, hvor berørte borgere ikke har noget retsligt grundlag for at påvirke beslutningen, forud for en vedtagelse af en anlægslov. [...]

Transportministeriet

Transportministeriet har fremsendt rettelser i rapporten med track-changes (se dokument i vedlagte mail).